

Manuál pro přípravu na oddlužení – aby vše proběhlo hladce.

V tomto návodu bychom Vám chtěli co nejjednodušeji vysvětlit, co pro vás bude oddlužení znamenat a zároveň popsat, jak postupovat ještě před schůzkou s poradcem nebo i po ní tak, aby insolvenční návrh mohl být podán správně a co nejrychleji. Co byste si s sebou měli přinést, případně s čím alespoň započít přípravu? Možná v tomto návodu nebudete všemu hned rozumět, můžete ho také použít jako vodítko pro plnění úkolů, které si při poradách o oddlužení s poradcem stanovíte. Příprava na schůzku s poradcem potom výrazně uspíš a zjednoduší podání návrhu, a tím i řešení vašich problémů s dluhy. Pokud odkazujeme na konkrétní formuláře, najdete je na našich webových stránkách www.optrebic.cz v sekci oddlužení nebo Vám je poskytne poradce.

Navigace:

1. Zmapování závazků – prokázání úpadku
2. Příjmy minulé a současné
3. Majetek
4. Příběh dlužníka
5. Další dokumenty, které je nutno přiložit k insolvenčnímu návrhu

1. Zmapování závazků – prokázání úpadku

K tomu, aby byl insolvenční návrh schválen soudem, je nutné soudu prokázat, že jste v úpadku.

Dlužník je v úpadku, jestliže má:

- a) více věřitelů a
- b) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a
- c) tyto závazky není schopen plnit.

Má se za to, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže:

- a) zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo
- b) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo
- c) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo
- d) nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud.

Soudu je tedy nutno prokázat, že máte dva a více závazků, které jsou po lhůtě splatnosti déle než 30 dnů a které nejste schopni hradit. Co musíte pro to udělat?

1.1 Doložit existenci závazku alespoň u dvou věřitelů

(Nezapomínejte, že mezi závazky nepatří jen ty vymáhané, ale i ty, které momentálně ještě splácíte, patří sem nejen půjčky, ale i pokuty, poplatky za odvoz popelnic, energie, nájemné, výživné, platby státu – pojistné a daně, platby za odebrané zboží atd.)

Jak to udělat?

a) můžete si základní přehled o závazcích udělat z dokumentů, které již máte u sebe – smlouvy, upomínky, rozsudky, exekuční příkazy

b) pokud nemáte exekuce, ale již máte rozsudkem přiznané povinnosti hradit - **požádejte místně příslušný okresní nebo obvodní soud** (na základě vašeho trvalého bydliště) o výpis evidovaných závazků na Vaši osobu. V případě, že jste se stěhovali z jiného okresu, je nutné požádat i tam.

c) Vaše závazky jsou exekučně vymáhány, požádejte o **výpis z Centrální evidence exekucí** vedené Exekutorskou komorou ČR. (Odkaz na <https://www.ceecr.cz>, bližší info přímo na webových stránkách) V této evidenci by měly být vedeny všechny tzv. pravomocné exekuce, za výpis bude požadován poplatek dle ceníku.

d) Informace získané z obou evidencí Vám budou především sloužit pro **oslovení věřitelů nebo exekutorů**, kteří dluhy vymáhají. Oslovte je vždy podle pravidel, které najdete na jejich webových stránkách, nejčastěji lze požádat elektronicky (e-mailem) nebo poštou. Telefonické vyčíslení nebude stačit.

e) Vždy žádejte písemně, poštou (ideálně doporučenou zásilkou) nebo e-mailem, pokud věřitel nebo exekutor touto formou komunikuje.

f) Dluhy sepište do námi připravené tabulky a zároveň na schůzku s poradcem vše přinesete (není nutné, jen pokud zvládnete –pomůže i jen sepsání toho, komu dlužíte).

1.2 Prokázat, že dluh je po splatnosti

Jak to udělat?

Je obtížné prokázat přesně splatnost dluhu, pokud nemáte všechny dokumenty, které vznik dluhu provázely např. od smlouvy až k exekučnímu příkazu. Co je však jisté, je to, že dluhy, které jsou již přiznány rozsudkem nebo jsou dokonce v exekuci, jsou již splatné.

Splatnost dluhu nejlépe zjistíte např. ze smlouvy o úvěru, korespondence s věřitelem – např. oznámení o zesplatnění úvěru, popř. třeba z konkrétního rozhodnutí, které povinnost hradit dluh věřiteli přiznává. Snažte se tedy získat co nejvíce dokumentů, s konkrétním určením splatnosti Vám pomůže poradce.

1.3 Prokázat, že nejste schopni plnit své závazky

Jak to udělat?

To, zda splňujete ustanovení o plnění závazku, vyplyne jednak z počtu závazků, které máte a jste schopni prokázat (jak bylo zmíněno výše), jejich fáze (zejména zda jsou vykonatelné) a způsobu, kterým je zvládáte hradit. Podstatná je tedy i výše příjmu a závazků. Pro schůzku s poradcem si přichystejte (pokud zvládnete) vyplněnou tabulku se závazky.

2. Příjmy

Stejně jako množství závazků, které máte, soud posuzuje také příjmy a to nejen současné, ale i příjmy za období jednoho roku zpětně. Soud tak může posoudit, zda nedošlo v souvislosti s podáním návrhu např. k účelovému snížení příjmu nebo zda se dlužník aktivně snažil s dluhy vypořádat.

2.1 Příjmy za 1 rok zpětně

Pro úspěšné prokázání minulých příjmů musíte připravit k soudu **přehled příjmů za 1 rok zpětně**. Soudu byste měli připravit ucelený obrázek o Vašich příjmech za danou dobu. (nezapomínejte, že kromě mzdy nebo výdělků z podnikání je příjem i např. nemocenská nebo podpora v nezaměstnanosti).

Můžete:

Doložit například potvrzení zaměstnavatele o průměrné výši měsíčního výdělku, výplatní pásky, potvrzení o vyplácení starobního nebo invalidního důchodu, potvrzení o vyplácení podpory v nezaměstnanosti apod. U podnikatelů bude zapotřebí daňové přiznání za poslední zdaňovací období. V závislosti na typu příjmu je nutné oslovit zdroje příjmu o vystavení potvrzení:

- a) Příjem ze zaměstnání** – kontaktovat mzdové oddělení nebo vedení společnosti, kde jste pracoval/a s žádostí o poskytnutí výpisu příjmů (např. mzdových listů) za požadované období, zápočtového listu nebo potvrzení o průměrného výdělku.
- b) Příjem v případě neschopnosti, invalidity, starobního důchodu** – kontaktovat (nejlépe osobně) Okresní správu sociálního zabezpečení s žádostí o poskytnutí výpisu poskytnutých dávek nebo důchodu za požadované období
- c) Příjem z podnikání a jiné zdanitelné příjmy** – kontaktovat příslušný Finanční úřad (nejlépe osobně) a požádat o opis daňového přiznání za požadované období
- d) Příjem státní sociální podpory, podpory v nezaměstnanosti** – kontaktovat příslušný úřad práce s žádostí o poskytnutí výpisu poskytnutých dávek za požadované období
- e) Žádný příjem ani zaměstnání** - v takovém případě nemůžete doložit příjmy a nahradíte tuto povinnost prohlášením
- f) Jiné příjmy** – pokud se nehodí body a) až e), proberte to na schůzce s poradcem

2.2 Současný příjem

Doložení současného příjmu je pro návrh důležité. Za prvé, soud bude vědět, že budete schopni plnit alespoň minimální podmínky pro úspěšné oddlužení, za druhé, soud i věřitelé budou moci odhadnout míru uspokojení pohledávek v rámci oddlužení. V rámci návrhu na oddlužení je soudu předkládán odhad výše příjmů rok dopředu (zpracuje poradce).

- a) **Zaměstnanci** – doloží pracovní smlouvu a výměr, potvrzení zaměstnavatele o čisté mzdě
- b) **Podnikatelé** – doloží daňové přiznání a vydané faktury
- c) **Důchodci** – doloží aktuální důchodový výměr
- d) **Nezaměstnaní, osoby bez příjmu** – doloží např. výměr podpory v nezaměstnanosti, smlouvu o daru apod.

Upozornění:

Vždy je dobré, pokud se osoba nachází momentálně bez příjmu nebo je její příjem příliš nízký, **usilovat o nové zaměstnání**. Pokud tomu brání objektivní příčiny, je možné pro osoby bez příjmu, vstoupit do oddlužení v případě, že jim třetí osoba na základě **smlouvy o daru** bude poskytovat potřebný příjem pro splnění podmínek oddlužení. V tomto kroku je pro Vás důležité nejprve si zajistit možnost, že se ve Vašem okolí taková osoba nachází a že například není také dlužníkem, případně zda má dostatečný příjem nebo majetek k tomu, aby prostředky mohla poskytovat.

Pro úspěšné oddlužení dle aktuální právní úpravy je ale klíčové, že dlužník **bude v oddlužení řádně platit pohledávky svých věřitelů, že vynaloží veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, k jejich plnému uspokojení, že bude plnit všechny povinnosti vyplývající z tohoto zákona a z rozhodnutí o schválení oddlužení a že bude přiznávat veškeré své příjmy v plné výši**. To v praxi znamená, že ten, kdo je schopný obstarávat si příjem zaměstnáním, bude nucen k tomu, aby ho vykonával. Velmi pravděpodobně i ten, kdo má hůře placené zaměstnání bude nucen k tomu, aby si našel nové, s vyšším příjmem.

3. Majetek

Insolvenčnímu soudu budete muset pravdivě a úplně předložit výčet majetku, který vlastníte. Nemusíte sepisovat úplně každou věc, kterou vlastníte, ale zejména vlastnictví cennějších věcí bude insolvenční soud zajímat, protože přesáhne-li souhrn hodnoty částku kolem 25.000,- Kč, bude možné, že se věci v rámci oddlužení budou zpeněžovat. Nesplnění povinnosti může mít velmi nepříjemné důsledky. Majetek запиšte do **příložené tabulky**.

Nemovitosti (domy, pozemky)

Pokud vlastníte nemovitosti, pořídte si **výpisy z listu vlastnictví všech nemovitostí** ve Vašem vlastnictví – nejlépe na katastrálním úřadu, který spravuje příslušné katastrální území, ve kterém se nemovitost nachází. Možné je také konkrétní listy vlastnictví získat prostřednictvím služby Czech Point, je nutno ale počítat, že výpisy budou u této služby dražší,

v obou případech je nutné počítat s menší investicí, konkrétní částku Vám sdělí přímo na místě. Vlastníte-li **znalecký posudek** k nemovitosti, zařaďte ho k dalším dokumentům, které si přinesete na schůzku s poradcem.

Movité majetek (automobil, cennější vybavení domácnosti, zahradní techniku....)

Vlastníte-li automobil nebo předmět, který podléhá evidenci, nachystejte si velký technický průkaz případně jiný evidenční průkaz. **Vlastníte-li další cennější movité věci**, pokuste se provést jejich seznam, ten potom spolu s dalším (tedy i nemovitým) zapište do tabulky.

Jiný majetek

Disponujete finanční hotovostí, prostředky na bankovním účtu nebo úschově, stavebním spoření, důchodovém připojištění, životním pojištění, vlastníte akcie atd., opět uveďte do přiložené tabulky.

4. Příběh dlužníka

Na závěr Vás požádáme o to, abyste se pokusili v několika větách vylíčit svůj **vlastní příběh zadlužení**. Každý z nás má konkrétní osobní historii a důvody, které mohly vést k zadlužení. Při sepisování vašeho příběhu se zamyslete především nad tím, co vedlo k tomu, že jste se zadlužili a dostali do úpadku. Můžete popsat, jak jste se snažili situaci řešit, co k jejímu zhoršování vedlo. Popište vaši aktuální situaci (dluhovou, ale celkově sociální - jak žijete, máte děti, kde bydlíte atd.) i ekonomickou (jaký máte příjem, co zvládnete platit a co ne...). Můžete popsat i důvod, proč podáváte návrh na povolení oddlužení, případně vůli situaci vyřešit a začít znovu.

5. Další dokumenty, které je nutno přiložit k insolvenčnímu návrhu

Pro úspěšné podání insolvenčního návrhu budete potřebovat ještě několik dokumentů v závislosti na Vaší životní situaci.

- a) **Výpis z rejstříku trestů** – výpis lze získat všude, kde je dostupná služba Czech Point, tedy na většině pošt, městských a obecních úřadů nebo např. u notářů – pro soud je relevantní výpis maximálně 3 měsíce starý, doporučujeme požádat o výpis spíše až v průběhu vypracování návrhu nebo těsně před jeho dokončením.
- b) **Oddací list** – pokud chcete požádat o oddlužení jako manželé, je zapotřebí doložit tento dokument. V případě, že ho u sebe nemáte, na žádost Vám opis vydá matriční úřad, v jehož obvodu jste sňatek uzavřeli.
- c) **Rodné listy vyživovaných nezletilých dětí** – za každé dítě ve Vaší péči máte nárok na zvýšení částky, která Vám nemůže být zabavena, je tedy nutno je za každé dítě doložit. V případě, že ho u sebe nemáte, na žádost Vám opis vydá matriční úřad, v jehož obvodu se dítě narodilo.
- d) **Rozvodový rozsudek, rozsudek o výchově a výživě, svěřeni do péče** – pokud jste rozvedený/á a zejména pokud máte svěřeny děti do Vaší péče, budete muset soudu doložit zmíněné rozsudky. V případě, že je u sebe nemáte, opis Vám na žádost vydá příslušný soud, který rozsudky vydal.